

Plaats op de weg

Doelgroep

5e leerjaar

Lesdoelen

De leerlingen kunnen

- in verschillende situaties bepalen waar ze moeten stappen en fietsen op de openbare weg.
- bepalen op welk deel van de openbare weg ze zich moeten verplaatsen met voortbewegingstoestellen.

Organisatie en materiaal

- 1 leeg raster per groep (bijlage 1, afdrukken op A3)
- 1 x kaartjes van het uitknipblad per groep (bijlage 2, afdrukken op A3, uitknippen)
- 1 x foto's van het uitknipblad per groep (bijlage 3, afdrukken op A4, uitknippen)
- werkblad voor elke leerling (bijlage 4)

Les

Beginsituatie

Een voetganger, een fietser, een autobestuurder, ... iedereen heeft zijn plaats op de weg. Door elkaars plek te kennen en te respecteren maak je het veiliger voor iedereen. In deze 6e les van de leerlijn van de Grote Verkeerstoets leren de leerlingen waar hun plaats op de openbare weg is.

Instapfase

Verdeel de leerlingen in groepjes van 4. Geef elk groepje een leeg raster (bijlage 1) en de uitgeknipte kaartjes (bijlage 2). Het raster ligt in het midden van de tafel. Op elk kaartje staat een regel over de plaats van voetgangers en fietsers op de openbare weg. De leerlingen leggen de regels op de juiste plaats in het raster: geldt de regel voor 1 voetganger, een groep van 5 voetgangers, 1 fietser of 2 fietsers? Sommige regels komen meermaals voor. Terwijl de leerlingen de opdracht uitvoeren, ga je rond in de klas en stuur je bij waar nodig. De leerlingen moeten uiteindelijk tot dit resultaat komen:

	1 voetganger 	5 voetgangers 	1 fietser 	2 fietsers
1	Op het voetpad	Op het voetpad	Als er 2 fietspaden zijn, fiets je op het fietspad rechts van de rijbaan	Als er 2 fietspaden zijn, fiets je op het fietspad rechts van de rijbaan
2	Als er geen voetpad is, op de berm	Als er geen voetpad is, op de berm	Als er maar 1 fietspad is, fiets je in de richting die de borden aangeven. Een tweerichtingsfietspad kan links of rechts van de rijbaan liggen. Bij een eenrichtingsfietspad mag je alleen de vastgelegde richting volgen.	Als er maar 1 fietspad is, fiets je in de richting die de borden aangeven. Een tweerichtingsfietspad kan links of rechts van de rijbaan liggen. Bij een eenrichtingsfietspad mag je alleen de vastgelegde richting volgen.
3	Als er geen voetpad of berm is, op het fietspad	Als er geen voetpad of berm is, op het fietspad	Als er geen fietspad is, aan de rechterkant van de rijbaan	Als er geen fietspad is, aan de rechterkant van de rijbaan
4	Als er geen voetpad, berm of fietspad is, links op de rijbaan	Als er geen voetpad, berm of fietspad is, links of rechts op de rijbaan		Binnen de bebouwde kom mag je met 2 naast elkaar
5		Links op de rijbaan moet je achter elkaar, rechts op de rijbaan mag je per 2.		Buiten de bebouwde kom ga je achter elkaar als er een auto langs achter nadert.

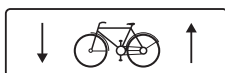
Als een groep klaar is, controleer je of alles op de juiste plaats ligt. Is alles correct, geef je deze groep de 6 foto's (bijlage 3). De leerlingen leggen de foto's op de juiste regel in het raster. Zo koppelen ze de regels aan concrete verkeerssituaties.

Als alle groepen klaar zijn, bespreek je klassikaal:

- Foto 1 → Er is geen voetpad, dus hier stap je op het fietspad. Zorg ervoor dat je geen fietsers hindert (dus achter mekaar stappen aan de rechterkant van het fietspad).
- Foto 2 → Er is geen fietspad, dus je fietst aan de rechterkant van de rijbaan (op de rijbaan – niet op het gras).
- Foto 3 → Helemaal rechts zie je het voetpad, dat moet je als voetganger gebruiken. (Fietzers fietsen op het fietspad, aangeduid door evenwijdige onderbroken witte lijnen).
- Foto 4 → Op het fietspad aan de linkerkant van de baan. Het fietspad is hier aangeduid door het blauwe verkeersbord met een witte fiets.
- Foto 5 → Er is geen voetpad, voetgangers stappen hier op de berm (het gras). Blijf als voetganger zo mogelijk weg van de rijbaan.
- Foto 6 → Fietzers rijden hier rechts op het tweerichtingsfietspad. Dat wordt aangeduid door het verkeersbord D7 dat evenwijdig naast het fietspad staat of door het verkeersbord D7 met het onderbord M4.

D7

D7 + M4

Verwerkingsfase

Deel de werkbladen uit. De leerlingen werken vanaf nu individueel. Op de 1e bladzijde staan de regels waarmee ze net kennismakeert hebben nog eens opgelijst.

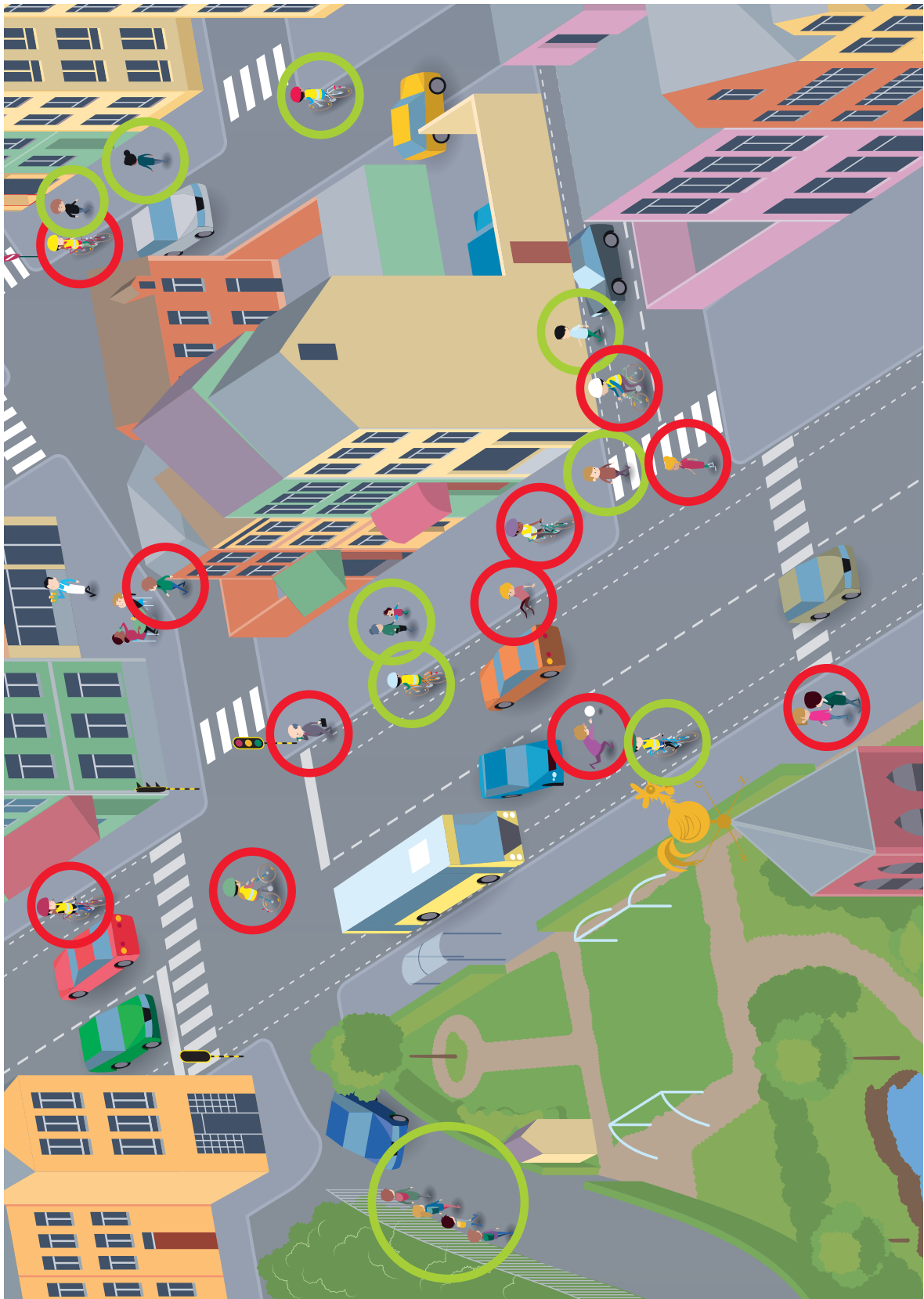
Bij opdracht 2 lezen de leerlingen het verhaal van Sam en zijn broer die na schooltijd terug naar huis fietsen (vervolg op het verhaal van Sam en zijn broer die naar school fietsen in de lesfiche 'veilig fietsgedrag'). Ze zoeken tegen welke 3 regels de jongens gezondigd hebben.

1. Je moet altijd op het fietspad fietsen als er een is.
2. Je mag maximaal met 2 naast elkaar fietsen.
3. Je moet altijd aan de rechterkant van de rijbaan fietsen als er geen fietspad is.

Je kan de leerlingen die sneller klaar zijn de extra opdracht 'Ontdek alles op wiel'tjes' laten maken. In deze opdracht ontdekken ze de verkeersregels voor voortbewegingstoestellen.

Afsluitfase

De leerlingen voeren opdracht 4 uit. Op de tekening zien ze voetgangers en fietsers op de openbare weg. De leerlingen bepalen individueel en met de geleerde regels wie er zich op de juiste plaats bevindt/aan de regels houdt (groene cirkel) en wie niet (rode cirkel).

Waar stappen en fietsen?

	1 voetganger 	5 voetgangers 	1 fietser 	2 fietsers
1				
2				
3				
4				
5				

Uitknipblad - Waar stappen en fietsen?

Op het voetpad	Op het voetpad	Als er 2 fietspaden zijn, fiets je op het fietspad rechts van de rijbaan.	Als er 2 fietspaden zijn, fiets je op het fietspad rechts van de rijbaan.
Als er geen voetpad is, op de berm	Als er geen voetpad is, op de berm	Als er maar 1 fietspad is, fiets je in de richting die de borden aangeven. Een tweerichtings-fietspad kan links of rechts van de rijbaan liggen. Bij een eenrichtingsfietspad mag je alleen de vastgelegde richting volgen.	Als er maar 1 fietspad is, fiets je in de richting die de borden aangeven. Een tweerichtings-fietspad kan links of rechts van de rijbaan liggen. Bij een eenrichtingsfietspad mag je alleen de vastgelegde richting volgen.
Als er geen voetpad of berm is, op het fietspad	Als er geen voetpad of berm is, op het fietspad	Als er geen fietspad is, aan de rechterkant van de rijbaan	Als er geen fietspad is, aan de rechterkant van de rijbaan
Als er geen voetpad, berm of fietspad is, links op de rijbaan	Als er geen voetpad, berm of fietspad is, linksof rechts op de rijbaan	Binnen de bebouwde kom mag je met 2 naast elkaar	Buiten de bebouwde kom ga je achter elkaar als er een auto langs achter nadert.
Links op de rijbaan moet je achter elkaar, rechts op de rijbaan mag je per 2.			

Uitknipblad - Foto's

Foto 1: waar stap je?

Foto 2: waar fiets je?

Foto 3: waar stap je?

Foto 4: waar fiets je?

Foto 5: Waar stap je?

Foto 6: waar fiets je?

Waar stappen en fietsen?

Te voet?

Waar stappen?

1. Maak eerst en vooral gebruik van het voetpad.
2. Is er geen voetpad, kies dan voor de berm (strook gras langs de weg).
3. Als er ook geen berm is, mag je stappen op het fietspad (geef er wel voorrang aan fietsers!).
4. Kan ook dat niet, dan mag je op de rijbaan wandelen. Stap dan links en achter elkaar.

Groep?

Minimaal 5 stappers en een begeleid(st)er vormen een groep. Een groep mag zowel links als rechts op de rijbaan stappen. Links moet dat in 1 rij achter elkaar, rechts mag dat in 1 rij of in een dubbele rij (per 2). We raden aan om links achter elkaar te stappen zodat je het aankomende verkeer goed kan zien en het aankomende verkeer jou ook goed kan zien.

Met de fiets?

Waar fietsen?

→ Fiets altijd op het fietspad als er een is.

- Als het fietspad is aangeduid met 2 evenwijdige onderbroken strepen, mag je er alleen op fietsen als het **rechts** in je rijrichting ligt.
- Is het fietspad aangeduid met een verkeersbord , dan moet je erop fietsen in de richting van waaruit je het bord ziet.
Als het verkeersbord evenwijdig met het fietspad staat, gaat het om een tweerichtingsfietspad en mag je er dus zowel in de linker- als de rechterraijrichting op fietsen.
- Ofwel is het fietspad aangeduid met het verkeersbord . In dat geval moet je als fietser gebruik maken van het deel dat je is toegewezen. Het deel dat voorbehouden is voor de fietsers, is een echt fietspad.

→ Als er geen fietspad is, rij je rechts op de rijbaan.

Opgelet! Je mag niet op het voetpad fietsen. Alleen kinderen jonger dan 10 jaar mogen dat.

Met 2?

- Op een fietspad mag je met 2 naast elkaar rijden. Laat fietsers die willen voorbijsteken of kruisen wel door.
- Ook op de rijbaan mag je met 2 naast elkaar fietsen. Je moet wel achter elkaar gaan rijden als de weg te smal is om met een tegenligger te kruisen.
- Buiten de bebouwde kom mag je ook met 2 naast elkaar op de rijbaan fietsen, maar ben je verplicht om achter elkaar te gaan rijden als er achteropkomend verkeer is.

1. Sam en zijn broer fietsen terug naar huis

Lees het verhaal.

Na schooltijd staat mijn broer me al op te wachten in de fietsenstalling, fluohesje aan en fietshelm op zijn hoofd. Ik zie dat hij niet kan wachten om naar huis te gaan en aan mama te vertellen hoe het was om zonder haar naar school te fietsen.

Fien, Bram en Rachid komen ook toe in de fietsenstalling. Iedereen is klaar om te vertrekken. We rijden de schoolpoort uit en draaien rechtsaf zodat we op het fietspad rijden. Het is heel druk in de buurt van de school omdat iedereen op hetzelfde moment naar huis vertrekt. Er zijn voetgangers, brommers, fietsers ... Voor ons stapt een groep voetgangers op het fietspad. We kunnen ze niet echt voorbijsteken. Mijn broer rijdt even de rijbaan op en steekt zo de groep voetgangers voorbij. Hij kan duidelijk niet snel genoeg thuis zijn!

De volgende straat slaan we links af. In deze straat is geen fietspad dus rijden we links op de rijbaan. Ik fiets naast Fien en voor ons fietsen Bram, Rachid en mijn broer naast elkaar. Op het einde van de straat moeten we oversteken. Dat doen we op de oversteekplaats voor fietsers, die met witte blokken op de rijbaan geschilderd is. We stoppen en kijken goed, want we hebben hier geen voorrang. Er komt een auto aan, maar die stopt en doet vriendelijk teken dat we mogen oversteken. Dat doen we. We fietsen verder de Vogelstraat in, maar hier is een smal fietspad. Daarom fietsen we op het voetpad, mooi achter elkaar.

We draaien onze straat in en zien mama al in de deuropening staan. Als ze ons ziet, begint ze uitbundig te zwaaien. Ze is duidelijk heel blij dat we veilig thuis zijn!

Oei, Sam en zijn broer hebben de regels duidelijk nog niet zo goed onder de knie. Schrijf hier de 3 regels waartegen zij zondigen:

1.
2.
3.

2. Ontdek alles op wiel'tjes!

Schrijf de namen onder de juiste foto

lig-gocart - step - space scooter - waveboard

Ken je -naast de fiets- nog andere wieltjes? Wat zijn jouw favoriete wieltjes?

Hou je van steppen of ben je een skater? Of nog iets anders? En hoe goed ben je?

Ik speel en rijd het liefst met mijn

Omcirkel wat voor jou van toepassing is:

Ik doe dat	1 keer per week	meermaals per week	dagelijks
Ik rijd ermee op straat	1 keer per week	meermaals per week	dagelijks
Opstappen en vertrekken	is nog lastig	lukt al redelijk	gaat prima
Mooi rechtdoor rijden	is nog lastig	lukt al redelijk	gaat prima
Bochten maken	is nog lastig	lukt al redelijk	gaat prima
Snel rijden	is nog lastig	lukt al redelijk	gaat prima
Sturen	is nog lastig	lukt al redelijk	gaat prima
Op tijd stoppen	is nog lastig	lukt al redelijk	gaat prima

Als ik mezelf punten mag geven dan verdien ik hiervoor ... /10

WIST JE DAT?

... je met een skateboard in het verkeer zelf beslist of je bij de voetgangers hoort of bij de fietsers?
Het hangt af van je snelheid. Ben je traag dan rijd je op het voetpad, ben je snel dan rijd je op het fietspad.

... je op het fietspad net als de fietsers je arm moet uitsteken als je wil afslaan?

... je dan in het donker een wit licht vooraan en een rood licht achteraan moet dragen?

... je niet mag bellen of sms'en als je op je skateboard rijdt?

3. Wie doet het goed en wie niet?

Duid op de tekening aan met een groene cirkel wie zich aan de regels houdt en trek een rode cirkel rond wie er zondigt tegen de regels.

